

ВІДГУК

**офіційного опонента, доктора педагогічних наук, професора
Рейпольської О.Д. про дисертацію Негрій Ольги Іванівни тему
«Педагогічна підтримка дітей раннього віку, постраждалих внаслідок
надзвичайних ситуацій», що подана на здобуття наукового ступеня доктора
філософії зі спеціальності – 012 – Дошкільна освіта, галузь знань 01
Освіта / Педагогіка**

1. Актуальність дисертаційного дослідження. Актуальність теми дисертаційного дослідження О.І. Негрій зумовлена глибинними соціальними трансформаціями, що відбуваються в Україні в умовах воєнного стану, та їх безпосереднім впливом на розвиток дітей раннього віку як найбільш вразливої категорії дитячого населення. Повномасштабна війна, вимушене переміщення, руйнування звичного життєвого середовища, обмеження доступу до освітніх і соціальних послуг спричинили суттєве зростання кількості дітей із порушеннями психоемоційного розвитку, труднощами соціальної адаптації та підвищеним рівнем тривожності, що актуалізує потребу в системній, науково обґрунтованій педагогічній підтримці.

Особливої ваги досліджувана проблема набуває у контексті сучасних державних пріоритетів у сфері освіти, зокрема реалізації положень Закону України «Про дошкільну освіту» (2025 р.) та впровадження Державного стандарту дошкільної освіти (2025 р.), які орієнтують систему дошкільної освіти на забезпечення цілісного розвитку дитини, її емоційного благополуччя, безпеки та життєстійкості. У цьому контексті питання педагогічної підтримки дітей раннього віку та їх родин в умовах надзвичайних ситуацій виходить за межі суто педагогічної проблематики і набуває стратегічного значення як чинник збереження людського потенціалу країни.

Важливим аргументом на користь актуальності дослідження є наявність суперечностей між, з одного боку, значним масивом нормативно-правових документів і методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу в умовах надзвичайних ситуацій, а з іншого – відсутністю цілісної, науково обґрунтованої та стандартизованої системи педагогічної підтримки дітей раннього віку та педагогічного супроводу їх родин у практиці закладів дошкільної освіти. Такий розрив між нормативною базою та реальними механізмами її реалізації зумовлює необхідність розроблення ефективних педагогічних рішень, адаптованих до сучасних викликів.

Актуальність роботи підсилюється також її відповідністю сучасним міжнародним тенденціям у сфері раннього розвитку дітей, зокрема орієнтації на сімейно-орієнтований підхід, міжсекторальну взаємодію та забезпечення психосоціальної підтримки дітей у кризових умовах. Дослідження інтегрує вітчизняний і зарубіжний досвід, що дозволяє розглядати його як вагомий внесок у розвиток національної системи дошкільної освіти в умовах глобальних викликів.

Отже, обрана тема дисертаційного дослідження є своєчасною, соціально значущою та науково обґрунтованою, відповідає сучасним запитам освітньої

практики й державної політики у сфері дошкільної освіти, а також має важливе теоретичне і практичне значення для забезпечення якості розвитку дітей раннього віку в умовах надзвичайних ситуацій.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до теми наукового дослідження кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького «Соціально-педагогічна підтримка особистості в умовах мінливого сьогодення» (державний реєстраційний номер № 0124U002623). Тема дисертації затверджена Вченою радою Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 3 від 01.11.2022 .), Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 5 від 29.11.2022 р.; уточнено протокол № 2 від 25.09.2025р.).

2. Наукова новизна результатів дисертації (теоретичних та/або експериментальних) О.І. Негрій полягає у комплексному розв'язанні актуальної науково-прикладної проблеми педагогічної підтримки дітей раннього віку, постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій, що має як теоретичне, так і практичне значення для розвитку сучасної дошкільної освіти.

У роботі вперше теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено авторську методику педагогічної підтримки дітей раннього віку, які зазнали впливу надзвичайних ситуацій, зокрема воєнних дій, вимушеного переміщення та порушення звичного соціального середовища. Визначено її структурні компоненти, педагогічні умови реалізації, а також принципи, методи і засоби, що забезпечують стабілізацію емоційного стану дитини та підтримку її розвитку в кризових умовах.

Вагомим науковим результатом є обґрунтування критеріїв, показників і рівнів емоційного стану дітей раннього віку, постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій, що дозволило здійснити комплексну діагностику та оцінити ефективність запропонованої методики у процесі педагогічного експерименту . Запропонований діагностичний інструментарій розширює можливості науково обґрунтованого моніторингу психоемоційного розвитку дітей у складних життєвих обставинах.

До науково нових положень належить також уточнення та подальший розвиток понятійно-категоріального апарату дослідження. Зокрема, конкретизовано зміст понять «педагогічна підтримка дітей, раннього віку, постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій», «педагогічний супровід родин», «сімейно-орієнтований підхід», що дозволило системно осмислити взаємодію дитини, родини та соціально-освітнього середовища в умовах кризових впливів.

Подальшого розвитку набули положення щодо організації педагогічного супроводу родин, які виховують дітей раннього віку в умовах надзвичайних ситуацій, зокрема в аспекті інтеграції інформаційної, емоційної, соціальної та психологічної підтримки. Обґрунтовано доцільність використання сімейно-орієнтованого підходу та механізмів взаємодії з громадськими організаціями і соціальними інституціями, що забезпечують комплексний характер підтримки дитини та її родини.

Заслуговує на увагу інтеграція вітчизняного та зарубіжного досвіду педагогічної підтримки дітей раннього віку, зокрема апробація окремих

компонентів методики у міжнародному середовищі (Польща, Румунія), що дозволило адаптувати ефективні практики до умов української системи дошкільної освіти. Отже, отримані результати характеризуються достатнім рівнем наукової новизни, мають теоретичну цінність і підтверджені експериментально, що відповідає вимогам до кваліфікаційних наукових праць на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 012 – Дошкільна освіта.

3. Теоретичне і практичне значення результатів дисертації. *Теоретичне значення* дисертаційного дослідження О.І. Негрій полягає у розширенні та поглибленні наукових уявлень про педагогічну підтримку дітей раннього віку в умовах надзвичайних ситуацій як складний, багатовимірний і міждисциплінарний феномен сучасної дошкільної освіти.

У роботі здійснено системний аналіз психолого-педагогічних засад розвитку дітей раннього віку, що дозволило обґрунтувати концептуальні підходи до організації їх педагогічної підтримки в умовах кризових соціальних впливів. Теоретично узагальнено наукові підходи до розуміння емоційного розвитку дитини раннього віку та чинників його порушення в умовах надзвичайних ситуацій, що сприяє поглибленню сучасного наукового дискурсу у галузі дошкільної освіти.

Важливим теоретичним здобутком є уточнення та систематизація понятійно-категоріального апарату дослідження, зокрема конкретизація змісту понять «педагогічна підтримка дітей раннього віку», «педагогічний супровід родин», «емоційний розвиток дитини в умовах надзвичайних ситуацій», що забезпечує методологічну визначеність дослідження та створює підґрунтя для подальших наукових розвідок у цій сфері.

Теоретичного значення набуває також обґрунтування структури педагогічної підтримки дітей раннього віку, яка включає взаємопов'язані компоненти, педагогічні умови, принципи, методи та засоби її реалізації. Запропонований підхід дозволяє розглядати педагогічну підтримку не як сукупність окремих заходів, а як цілісну систему педагогічної діяльності, спрямовану на забезпечення психоемоційного благополуччя дитини та підтримку її розвитку.

Суттєвим внеском у розвиток теорії дошкільної освіти є обґрунтування критеріїв, показників і рівнів емоційного стану дітей раннього віку, що створює наукову основу для діагностики та моніторингу їх розвитку в умовах нестабільного соціального середовища. Це дозволяє інтегрувати педагогічні та психолого-діагностичні підходи у межах єдиної дослідницької логіки.

Окремого значення набуває розвиток теоретичних положень щодо педагогічного супроводу родин, які виховують дітей раннього віку в умовах надзвичайних ситуацій. У роботі обґрунтовано доцільність застосування сімейно-орієнтованого підходу, що розширює традиційні уявлення про суб'єктів освітнього процесу та підкреслює ключову роль родини як активного учасника педагогічної взаємодії. Таким чином, результати дисертаційного дослідження мають вагоме теоретичне значення, оскільки сприяють розвитку наукових засад педагогіки раннього дитинства, збагачують теорію дошкільної освіти новими положеннями щодо організації педагогічної підтримки дітей у кризових умовах та створюють концептуальне підґрунтя для подальших досліджень і розроблення інноваційних освітніх практик.

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає у можливості їх безпосереднього використання в освітній діяльності закладів дошкільної освіти, системі підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників, а також у сфері соціально-педагогічної підтримки дітей раннього віку та їх родин в умовах надзвичайних ситуацій.

Розроблена та апробована авторська методика педагогічної підтримки дітей раннього віку, постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій, має прикладний характер і може бути впроваджена у практику роботи вихователів закладів дошкільної освіти з метою стабілізації емоційного стану дітей, забезпечення їх адаптації та підтримки подальшого розвитку. Важливо, що методика враховує як індивідуальні особливості дитини, так і специфіку впливу кризових чинників, що підвищує її ефективність у сучасних умовах.

Практичну цінність становить також розроблений діагностичний інструментарій, що дозволяє педагогам здійснювати оцінювання емоційного стану дітей раннього віку, визначати рівень їх психоемоційної вразливості та планувати індивідуалізовану педагогічну підтримку. Запропоновані критерії, показники та рівні можуть бути використані як основа для моніторингу розвитку дітей у закладах дошкільної освіти.

Суттєвим є впровадження результатів дослідження у зміст освітнього процесу закладу вищої освіти, зокрема через розроблення та реалізацію освітніх компонентів, спрямованих на підготовку майбутніх вихователів до роботи з дітьми раннього віку в умовах надзвичайних ситуацій. Це сприяє формуванню професійної готовності педагогів до діяльності в умовах невизначеності та кризових викликів. Практичне значення мають і методичні рекомендації для батьків або осіб, які їх замінюють, щодо стабілізації емоційного стану дітей раннього віку, що забезпечує розширення педагогічного впливу за межі закладу освіти та підсилює роль родини як активного учасника освітнього процесу.

Позитивну оцінку заслуговує можливість використання результатів дослідження у системі післядипломної освіти та підвищення кваліфікації педагогічних працівників, зокрема для розроблення програм, тренінгів і методичних матеріалів, орієнтованих на формування компетентностей щодо роботи з дітьми в умовах надзвичайних ситуацій. Отже, результати дисертаційного дослідження О.І. Негрій мають значний практичний потенціал, оскільки забезпечують науково обґрунтовані інструменти для організації педагогічної підтримки дітей раннього віку, сприяють підвищенню якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти та відповідають актуальним потребам сучасної освітньої практики.

4. Наукова обґрунтованість результатів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукова обґрунтованість результатів дисертаційного дослідження О.І. Негрій забезпечується цілісною логікою наукового пошуку, узгодженістю мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження, а також використанням комплексу взаємодоповнювальних теоретичних, емпіричних і статистичних методів.

Теоретичні положення дисертації базуються на ґрунтовному аналізі вітчизняних і зарубіжних наукових джерел, що дозволило авторці визначити

концептуальні засади дослідження, уточнити понятійно-категоріальний апарат і сформулювати науково обґрунтовані підходи до педагогічної підтримки дітей раннього віку в умовах надзвичайних ситуацій. Обрані методологічні орієнтири відповідають сучасному рівню розвитку педагогічної науки та адекватні предмету дослідження.

Достовірність і обґрунтованість емпіричних результатів забезпечено використанням комплексу методів дослідження, зокрема діагностичних, обсерваційних і експериментальних, що дозволило отримати репрезентативні дані щодо особливостей емоційного стану дітей раннього віку та ефективності педагогічної підтримки. Проведення педагогічного експерименту (констатувального, формувального та контрольного етапів) дало можливість простежити динаміку змін досліджуваних показників і підтвердити результативність запропонованої методики.

Використання методів математичної статистики для обробки отриманих результатів, зокрема застосування кутового коефіцієнта Фішера, сприяє підвищенню об'єктивності та надійності висновків, дозволяє виявити статистично значущі відмінності між експериментальними і контрольними показниками та підтвердити ефективність впроваджених педагогічних впливів.

Важливим чинником наукової обґрунтованості є апробація результатів дослідження у практиці закладів дошкільної освіти України та міжнародних освітніх середовищах, що свідчить про їх практичну перевірку і можливість застосування в різних соціально-освітніх контекстах. Опублікування основних результатів у наукових виданнях також підтверджує їх наукову валідність і відповідність сучасним вимогам до наукових досліджень.

Висновки дисертації є логічно узгодженими з поставленими завданнями, ґрунтуються на результатах проведеного теоретичного та експериментального дослідження і відображають основні наукові здобутки авторки. Сформульовані рекомендації мають практичну спрямованість, є доцільними та такими, що можуть бути використані в освітній практиці. Отже, результати дисертаційного дослідження, наукові положення, висновки і рекомендації є достатньо обґрунтованими, достовірними та підтвердженими як теоретично, так і експериментально, що свідчить про належний рівень виконання наукової роботи.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Рівень виконання поставленого наукового завдання у дисертаційному дослідженні О.І. Негрій слід оцінити як високий. Авторкою послідовно реалізовано всі етапи наукового пошуку – від обґрунтування актуальності проблеми та формулювання мети і завдань до отримання теоретично обґрунтованих і експериментально підтверджених результатів.

Логіка дослідження є цілісною та внутрішньо узгодженою: визначені об'єкт, предмет, мета і завдання корелюють між собою, а структура дисертації відображає етапність розв'язання наукової проблеми – від теоретичного аналізу до експериментальної перевірки розробленої методики. Це свідчить про сформованість у здобувачки наукового мислення та здатність до системного аналізу педагогічних явищ.

Здобувачка продемонструвала належний рівень оволодіння методологією наукової діяльності, що проявляється у вмілому доборі та поєднанні методів дослідження, адекватних його меті та завданням. Використання комплексу теоретичних, емпіричних і статистичних методів, а також їх узгоджене застосування у межах педагогічного експерименту свідчить про методичну грамотність і наукову добросовісність дослідниці.

Позитивною є здатність авторки до узагальнення та інтерпретації отриманих результатів, формулювання науково обґрунтованих висновків і практичних рекомендацій. Дисертація вирізняється логічністю викладу, аргументованістю основних положень та достатнім рівнем доказовості.

Важливим свідченням належного рівня наукової підготовки здобувачки є також апробація результатів дослідження, їх впровадження в освітню практику, а також відображення основних положень у наукових публікаціях, що відповідають вимогам до дисертаційних робіт такого рівня.

Таким чином, рівень виконання дисертаційного дослідження та оволодіння здобувачкою методологією наукової діяльності відповідає сучасним вимогам до підготовки докторів філософії, що дозволяє констатувати її готовність до самостійної науково-дослідної та професійної діяльності.

6. Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях. Апробація результатів дисертаційного дослідження О.І. Негрій здійснювалася на належному науково-практичному рівні та охоплювала різні форми представлення й обговорення отриманих результатів. Основні положення та висновки дослідження були представлені на науково-практичних конференціях, семінарах, а також впроваджені у діяльність закладів дошкільної освіти та освітній процес закладу вищої освіти, що свідчить про їх практичну значущість та затребуваність у професійному середовищі.

Позитивним є також те, що апробація результатів дослідження здійснювалася не лише в Україні, а й у міжнародному освітньому середовищі, зокрема в межах реалізації відповідних проєктів у Польщі та Румунії, що підтверджує можливість адаптації та використання запропонованих підходів у різних соціально-культурних контекстах.

Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях є достатньою та відповідає встановленим вимогам. Основні наукові положення, висновки та результати дослідження відображено у 20 наукових публікаціях, серед яких статті у фахових виданнях України, публікації у міжнародних наукових журналах, а також матеріали конференцій. Наявність публікації у виданні, що індексується у міжнародній наукометричній базі Scopus, свідчить про належний рівень наукової апробації результатів дослідження та їх відповідність міжнародним стандартам.

Аналіз змісту наукових публікацій дає підстави стверджувати, що в них достатньо повно відображено основні результати дисертаційного дослідження, що забезпечує їх наукову репрезентативність та доступність для наукової спільноти.

Анотація дисертації адекватно відображає її зміст і результати. Таким чином, рівень апробації результатів дисертації та повнота їх висвітлення у наукових

публікаціях відповідають вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

7. Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення й обсягу. Дисертаційне дослідження має логічно вибудовану, цілісну структуру, що відповідає поставленій меті та завданням і забезпечує послідовне розкриття обраної наукової проблеми. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків, що відповідає загальноприйнятим вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Зміст розділів дисертації є взаємопов'язаним і відображає етапність наукового дослідження: у першому розділі здійснено теоретичний аналіз проблеми, у другому – обґрунтовано теоретико-методичні підходи та діагностичний інструментарій, у третьому – представлено результати експериментальної перевірки авторської методики. Така структура забезпечує логічний перехід від теоретичного осмислення проблеми до її практичного розв'язання.

Дисертація О.І. Негрій є самостійно виконаним, завершеним науковим дослідженням, у якому отримано нові науково обґрунтовані результати, що мають теоретичне та практичне значення для розвитку дошкільної освіти. Використання ідей, положень і результатів інших авторів супроводжується відповідними посиланнями, що свідчить про дотримання здобувачкою принципів академічної доброчесності.

Робота характеризується достатнім рівнем логічності викладу матеріалу, послідовністю аргументації, науковою обґрунтованістю висновків та узагальнень. Обсяг дисертації є достатнім для розкриття теми дослідження, а оформлення відповідає встановленим нормативним вимогам до дисертаційних робіт. Таким чином, структура і зміст дисертації, рівень її самостійності та завершеності, а також оформлення й обсяг відповідають чинним вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

8. Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Аналіз тексту дисертації та наукових публікацій здобувачки дає підстави стверджувати, що у роботі дотримано принципів академічної доброчесності, визначених чинним законодавством України та внутрішніми нормативними документами закладу вищої освіти.

У дисертації коректно оформлено посилання на використані наукові джерела, забезпечено належне цитування ідей, положень та результатів інших авторів. Використання теоретичних концепцій і наукових підходів супроводжується відповідними бібліографічними покликаннями, що свідчить про дотримання норм наукової етики.

Структура списку використаних джерел є репрезентативною та відображає широку джерельну базу дослідження. Простежується аналітичний, а не компілятивний характер викладу матеріалу: здобувачка не обмежується відтворенням наукових положень, а здійснює їх узагальнення, порівняння та авторське осмислення. Ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації чи фальсифікації наукових результатів у тексті дисертації та публікаціях за темою

дослідження не виявлено. Представлені експериментальні дані мають логічну узгодженість, статистичну обробку та інтерпретацію, що свідчить про їх достовірність і наукову коректність.

Емпіричні результати дослідження подано послідовно й логічно, із дотриманням вимог до організації педагогічного експерименту та інтерпретації отриманих даних. Ознак фабрикації чи фальсифікації результатів не виявлено; наведені дані узгоджуються з описаною методикою дослідження та мають внутрішню логічну цілісність.

Отже, дисертаційна робота та наукові публікації О.І. Негрій відповідають принципам академічної доброчесності, а порушень вимог щодо запобігання плагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів дослідження не виявлено.

9. Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Позитивно оцінюючи рецензовану дисертацію та відмічаючи високий рівень проведеного автором дослідження, вважаємо за необхідне висловити окремі зауваження і побажання:

1. Передусім заслуговує на увагу питання термінологічної визначеності дослідження. Авторкою здійснено ґрунтовну роботу з уточнення понятійно-категоріального апарату, зокрема запропоновано трактування низки базових понять. Водночас у тексті простежується певна варіативність у використанні близьких за змістом дефініцій, зокрема «педагогічна підтримка» та «педагогічний супровід», що потребує більш чіткого розмежування їх змісту, функцій та місця в межах авторської концепції. Доцільним було б подати узагальнену структурно-логічну модель співвідношення ключових понять.

2. У роботі представлено результати експериментальної перевірки ефективності авторської методики, що є важливим науковим здобутком. Разом із тим опис процедур формувального етапу експерименту подекуди має узагальнений характер, зокрема щодо алгоритму реалізації методики, тривалості та інтенсивності впливів, ролі різних суб'єктів освітнього процесу. Деталізація цих аспектів сприяла б підвищенню відтворюваності результатів і можливостей їх практичного впровадження.

3. Окремої уваги потребує інтерпретація результатів експерименту. Використання методів математичної статистики, зокрема кутового коефіцієнта Фішера, свідчить про належний рівень методичної культури дослідження. Водночас аналітична частина могла б бути посилена через більш розгорнуте порівняння результатів експериментальних і контрольних груп, глибшу інтерпретацію отриманих ефектів та узагальнення їх практичного значення.

4. Певні зауваження викликає і характеристика вибірки дослідження. Попри достатньо широку географію експериментальної бази, у роботі недостатньо деталізовано кількісні та якісні параметри вибірки, зокрема вікові особливості дітей, соціальний контекст їх розвитку, ступінь впливу травматичних чинників. Це певною мірою ускладнює оцінку репрезентативності отриманих результатів і можливостей їх узагальнення.

5. Крім того, з огляду на складність досліджуваної проблематики, доцільним є посилення міждисциплінарного підходу. Хоча авторка обґрунтовано спирається на психолого-педагогічні засади, проблема підтримки дітей раннього віку в умовах

надзвичайних ситуацій має виразний міждисциплінарний характер. У цьому зв'язку перспективним видається ширше залучення сучасних підходів суміжних галузей, зокрема психосоціальної підтримки, раннього втручання та trauma-informed практик.

Зазначені вище зауваження до дисертації жодним чином не применшують її значення і не впливають на загальну позитивну оцінку.

10. Загальний висновок про рівень набуття здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей. Аналіз дисертаційної роботи дає підстави стверджувати, що загальний рівень підготовки здобувачки, продемонстрований у дисертаційному дослідженні, свідчить про сформованість у неї системи глибоких теоретичних знань у галузі дошкільної освіти, зокрема щодо психолого-педагогічних особливостей розвитку дітей раннього віку, організації їх педагогічної підтримки та супроводу родини в умовах надзвичайних ситуацій.

Ольга Іванівна Негрій виявила здатність до самостійного наукового мислення, аналітичного осмислення складних педагогічних явищ, узагальнення наукових підходів і формулювання власних теоретичних положень. Вона володіє сучасною методологією наукових досліджень, що проявляється у вмілому доборі методів, їх адекватному застосуванні та інтерпретації отриманих результатів.

У процесі виконання дисертаційного дослідження здобувачка набула та продемонструвала необхідні практичні уміння і навички, зокрема щодо організації педагогічного експерименту, розроблення та впровадження освітніх методик, здійснення діагностики та аналізу результатів розвитку дітей раннього віку. Важливим є також сформованість компетентностей щодо інтеграції теоретичних знань у практику освітньої діяльності та здатність до їх адаптації в умовах сучасних соціальних викликів.

Результати дослідження свідчать про високий рівень професійної та наукової підготовки здобувачки, її готовність до самостійної науково-дослідної діяльності, а також до вирішення складних професійних завдань у сфері дошкільної освіти.

Отже, рівень набуття О.І. Негрій теоретичних знань, умінь, навичок і компетентностей відповідає вимогам, встановленим до підготовки доктора філософії за спеціальністю 012 Дошкільна освіта.

11. Загальна оцінка дисертації і наукових публікацій щодо їхнього наукового рівня з урахуванням дотримання академічної доброчесності та щодо відповідності вимогам.

Дисертаційне дослідження Негрій Ольги Іванівни на тему «Педагогічна підтримка дітей раннього віку, постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій» є самостійною, завершеною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що мають істотне теоретичне та практичне значення для розвитку дошкільної освіти.

Робота характеризується високим науковим рівнем, логічністю структури, послідовністю викладу матеріалу, аргументованістю основних положень і висновків. Зміст дисертації відповідає обраній темі, поставленій меті та завданням, а отримані результати є достатньо обґрунтованими, достовірними та апробованими у практиці.

Наукові публікації здобувачки повною мірою відображають основні положення і результати дисертаційного дослідження, відповідають вимогам до наукових праць, засвідчують належний рівень апробації результатів та їх відповідність сучасним тенденціям розвитку педагогічної науки. Наявність публікацій у фахових виданнях України та міжнародних наукових журналах підтверджує належний рівень наукової комунікації результатів дослідження.

Дисертаційне дослідження та наукові публікації виконані з дотриманням принципів академічної доброчесності. У роботі відсутні ознаки академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів, що підтверджує її оригінальність і наукову доброчесність.

Дисертація є самостійним, завершеним науковим дослідженням, яке відзначається актуальністю, містить наукову новизну, має теоретичне і практичне значення, за змістом, одержаними результатами і оформленням повністю відповідає вимогам пунктів «Порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року (зі змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів № 341 від 21.03.2022 р., № 502 від 19.05.2023 р. та № 507 від 03.05.2024 р.), а її автор О.І. Негрій, заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності – 012 – Дошкільна освіта, галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Офіційний опонент:
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач відділом дошкільної освіти
Інституту педагогіки НАПН України

Ольга Рейпольська

ОБОЗНАЧЕНИЙ ПІДПИС
СТВЕРДЖУЮ

Відповідальний за відділом кадрів
Інституту педагогіки НАПН України

О. Рейпольська
В. Шибанова